

KUNSTNERBYEN SKIEN_STRATEGI

2023
2028

BAKGRUNN

Denne strategien vil i stor grad bygge opp under grunnstrukturene og virkemidlene innenfor Kunstnerbyen Skien som fungerer, og justere disse.

Meld. St. 22 (2022-2023) «Kunstnarkår» slår fast at:

Kunstnarpolitikk er eit felles ansvar for alle forvaltningsnivå.

Når regjeringa ønskjer å leggje endå betre til rette for kunst - og kulturarbeidsplassar over heile landet, byggjer dette difor opp under ulike kunstnarlege utviklingstrekk. Men ønsket er òg forankra i verdien det har for eit lokalmiljø at det finst eit kontinuerleg nærvær av skapande og utøvande kunstnarlege miljø. Ei blanda kompetansesamansetjing i befolkninga er viktig for at eit samfunn skal ha fleire bein å stå på, for å skape trivsel blant alle innbyggjarane og for å gje barn og unge høve til å oppleve ulike miljø og profesjonalitetar. Tilgang til kunst og kultur gjev livskvalitet og mening for mange.

Som Ibsens fødeby har Skien et særlig ansvar for å legge til rette for gode arbeidsvilkår for nye generasjoner profesjonelle kunstnere. Med dette som utgangspunkt vil Skien satse videre på det profesjonelle kunstfeltet. Kunstnerbyen Skien vil i strategiperioden jobbe tettere opp mot Ibsen 2028, Ibsen Scope og Sølvåren.

Kunstnerbyen Skien er Skien kommunes satsing på profesjonell kunst med utdeling av årlige kunstnerstipender, utleie av atelier til profesjonelle kunstnere og drift av produksjons- og visningsstedet Spriten Kunsthall. I tillegg til atelier - og visningsstedet Hi10.

Innenfor rammene for Kunstnerbyen Skien forstås begrepet «kunst» som alle former for skapende kunst. En skapende kunstner kan være billedkunstner, forfatter, dramatiker, komponist, filmskaper, koreograf osv., til forskjell fra utøvende kunstner så som skuespiller, danser, musiker osv. Det er glidende overganger i dette feltet hvor for eksempel en danser også virker som koreograf, og hvor musikere også fungerer som komponister.

Fra forestillingen «Labyrinth» av KARAWANE. Foto: Hans Petter Eliassen, 2022.

Nylyd #52: Damo Suzuki's Network. Foto: Ketil Hardy, 2018.

Mål

- ▶ Skien er nasjonalt kjent som en kunstnerby
- ▶ Skien skal legge til rette for kunst- og kulturarbeidsplasser ved å være et attraktivt produksjonssted for kunstnere
- ▶ Skien skal invitere og gi rom for nye stemmer i kunsten

Strategier

- ▶ Ha kunstnerfokus
- ▶ Være utprøvende, nyskapende og genreoerskridende
- ▶ Være en drivkraft i regionens samarbeid på kunstfeltet
- ▶ Kunstnerbyen skal sammen med Ibsen-aktører, løfte frem nye stemmer som stiller betydningsfulle spørsmål om samfunnet og tida vi lever i

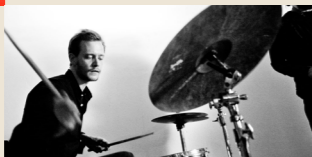
Nylyd #80: dragongirl. Foto: Kornelia Remø Klokke, 2022.

Nylyd #34: Supersilent. Foto: Ketil Hardy, 2017.

Fra forestillingen «BORN SLIPPY» av Marie Ursin. Foto: Kornelia Remø Klokke, 2022.

Nylyd #18: Momentum. Foto: Ketil Hardy, 2015.

**SPRITEN KUNSTHALL
SOM PRODUSERENDE
KUNSTHALL**

Ved å legge til rette for at kunstnere skal ha mulighet til å jobbe frem nye kunstprosjekter i de luftige lokalene, skiller Spriten Kunsthall seg fra områdets andre visningssteder for kunst. Kunsthallen er et arbeidsrom for kunstnere. Foto er fra forestillingen «SPRITEN» med studenter fra Norwegian Theatre Academy i samarbeid med Ibsen Scope, 2019.

**LANDEMERKE I
DOBBEL FORSTAND**

Spriten Kunsthall og det gamle destillasjonstårnet er et landemerke i Skien, og innholdet er utviklet til et landemerke i kunst-Norge. Kunstnere fra hele landet tiltrekkes av de spesielle rommene og mulighetene til å jobbe i Skien. Foto er fra Sigvei Ringvolds installasjon «Paradigm Lost». Foto: Sigvei Ringvold, 2022.

Ha kunstnerfokus

Stortingsmelding 20: *Kunstnarkår* (2023) har som uttalt målsetting at kunstnere skal kunne virke over hele landet. Meldinga slår fast at mange kommuner og fylkeskommuner allerede har en kunstnerpolitikk som bidrar til at kunstnere velger å bosette seg utenfor de store bysentrene. Her løftes Kunstnerbyen Skien frem som et vellykket eksempel på et slikt virkemiddel i kommunal regi.

Solvi Strand (venstre) og Verena Winkelmann (under) i sine atelierer på Spriten Kunsthall. Foto: Vegard Giskehaug, 2023.

Viktigheten av et fortsatt arbeid med kunstnerfokus til Kunstnerbyen Skien befestes også i Kunstnerundersøkelsen 2019 (lansert 2023) gjennomført av Telemarksforskning på oppdrag fra Kulturdirektoratet. Her ser vi nok en gang at kunstnere, og i særlig grad kunstnere innen det visuelle kunstfeltet, har et inntektgrunnlag som plasserer dem under lavinntektsgrensen. Dataene som er samlet inn viser at så mye som en tredel av billedkunstnerne har en samlet inntekt etter skatt under lavinntektsgrensen. Videre viser undersøkelsen at innehavere av enkeltpersonforetak innen visuell kunst har en lignende prekær økonomisk situasjon, og at dette langt på vei også gjelder kunsthåndverkere og kunstneriske fotografer.

Mange av tiltakene som ligger innenfor mandatet til Kunstnerbyen Skien bidrar til å styrke kunstnerøkonomien og trygge arbeidsvilkårene for profesjonelle kunstnere i regionen vår. Derfor ønsker vi å videreføre kunstnerfokus i denne strategien og fortsette arbeidet med å legge til rette for å bedre arbeidsvilkårene og gi kunstnere mulighet til å gjennomføre og vise kunstproduksjoner i Skien. Kunstnerbyen Skien skal ha fokus på den skapende kunstneren. Skien skal være et godt og attraktivt sted å virke – både for den etablerte kunstneren, og for den unge kunstneren som skal etablere seg. Dette oppnås gjennom stipendordninger, utleie av atelierer med atelierfelleskap, gode vederlagsordninger i forbindelse med utstillinger, og visningsfasiliteter på Spriten Kunsthall og Galleri Hi10.

Pål S. Gumpen og Ørjan Amundsen i deres atelier på Spriten Kunsthall. Foto: Vegard Giskehaug, 2023.

Bård og Hilde Tørdal i deres atelier på Spriten Kunsthall. Foto: Vegard Giskehaug, 2023.

Videre skal Kunstnerbyen Skien gi kunstnere gode produksjonsvilkår i Skien. Vi ser at Spriten Kunsthall stadig tiltrekker seg kunstnere og miljøer som har behov for å produsere kunstprosjekter og ønsker å presentere disse for publikum innenfor de romslige lokalene Spriten Kunsthall disponerer. I denne strategiperioden vil vi derfor legge ennå sterkere til rette for at kunstproduksjoner skal finne sted i Skien, og at det er nettopp produksjonsfokus som skal være tydelig når Spriten Kunsthall utvikler sitt innhold. Dette understrekes også ved at et grafikkverksted anlegges i tilknytning til kunsthallen som gir kunstnere innenfor det visuelle feltet ytterligere produksjonsmuligheter.

Kjetil Harket i sitt atelier på Spriten Kunsthall. Foto: Vegard Giskehaug, 2023.

ET LETTDREVET KULTURHUS

Spriten Kunsthall gir kunstnere mulighet til å produsere og vise frem kunst innenfor profesjonelle rammer. Samtidig er rammene og virkemidlene forholdsvis enkle for å opprettholde fleksibilitet, raske avgjørelser og for å holde mulighetsrommet åpent. Fra åpningen av utstillingen *Exiles - All King, No Kingdom* i Spriten Kunsthall. Foto: Sam Iravanian, 2014.

OVERRASKENDE MØTER

Konsertserien Nylyd har utviklet seg til å bli en viktig del av innholdet i Spriten Kunsthall. Konsertene byr ofte på nære møter mellom musikere og publikum hvor improvisasjon og nysgjerrighet er viktige elementer. Foto fra Nylyd #19: «Kjemi» av Små Grå & Kim Hiorthøy. Foto: Ketil Hardy, 2015.

Være utprøvende, nyskapende og genreoverskridende

Kunstnerbyen Skien skal være utprøvende og nyskapende i sin satsing. Dette innebærer at juryene for stipendordningene skal fortsette sin søken etter kunstnere som utfordrer grensene for hva kunst er og hva kunst kan være. Spriten Kunsthall skal beholde sin profil som produserende kunsthall som gir rom for at kunstnere skal jobbe frem nye produksjoner og vise disse til publikum. Spriten Kunsthall skal gi rom for ulike kunstuttrykk – eksempelvis gjennom konsertserien Nylud og arbeidet med Spriten Forlag.

Nylud #19: «Kjemi» av Små Grå & Kim Hiorthøy. Foto: Ketil Hardy, 2015.

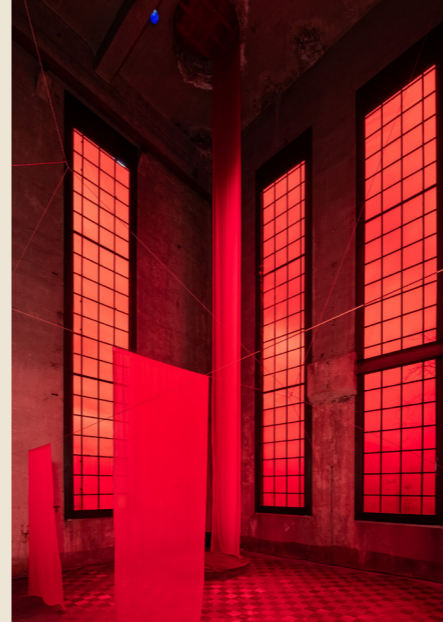

Fra utstillingen «The Current is Strong and Un-Western» av Vicente Mollestad. Mottaker av Skien kommunes kunstnerstipend med opphold i Skien 2021. Foto: Tom-Erik Lønnerød, 2022.

Som offentlig aktør har Kunstnerbyen en viktig rolle nettopp i å utforske nye metoder for å presentere kunst. Perioden etter koronapandemien har vist at publikum til en viss grad har endret sine vaner overfor kulturbruk. Dette merkes særlig på små og mellomstore scener og visningsrom hvor publikum ikke har kommet tilbake til det nivået det var før pandemien. Dette fører til økt press på innkjøping for aktører på kunst- og kulturfeltet. Enkelt sagt kan man si at det har ført til en kommersialisering av kulturfeltet – man må satse på sikre kort. Derfor fyller satsinger som Kunstnerbyen Skien med offentlig finansiering en svært viktig rolle som visningsrom for den ikke-kommersielle kunsten som etter pandemien har ennå trangere kår enn før. Derfor er en videre satsing på Kunstnerbyen Skien viktig for den delen av kunstfeltet som er utprøvende, nyskapende og genreoverskridende.

Med dette som bakteppe foreslår vi også en tilsvarende tilnærming til deler av atelierkapasiteten tilknyttet Kunstnerbyen Skien. Vi skal utrede muligheten for å tilby enkelte atelierer hvor leieperioden er kort og målgruppene mer spisset enn dagens (eksempelvis nyutdannede kunstnere eller kunstnere innenfor en spesifikk sjanger (eksempelvis dramatik) eller som jobber innenfor et spesifikt tema (eksempelvis Ibsen).

Fra utstillingen «The Nervous Manifold» av Matti Kalliainen. Foto: Dag Jenssen, 2015.

Fra utstillingen til Kornelia Remø Klock som inngikk i forestillingen «BORN SLIPPY». Foto: Kornelia Remø Klock, 2022.

Fra utstillingen «Hold My Gaze» av Motomichi Nakamura. Foto: Motomichi Nakamura, 2019.

Fra musikkteaterprosjektet «Resultat garantert» av Stefan Thorsson, Milla Wexels og Liv Kristin Holmberg. Foto: Harald Fossen, 2020.

Fra forestillingen «BORN SLIPPY» av Marie Ursin. Foto: Kornelia Remø Klock, 2022.

Kunstnerbyen og Ibsen 2028

Kunstnerbyen skal fortsette å være en viktig bidragsyter til kommunens arbeid med tilrettelegging for og formidling av, profesjonell kunst og kultur i Skien – både fram mot og forbi 2028. Koplingen til andre aktører i Ibsen 2028, som Sølvåren og Ibsen Scope gjøres sterkere i strategiperioden.

I samarbeid med Sølvåren skal det utredes muligheter for å opprette skriverresidens i Ibsengården i Snipetorp for kortere opphold med tekst/dramatikk som utgangspunkt. I dette arbeidet skal det også vurderes om deler av stipendordningen til Kunstnerbyen skal rettes mot skrivende kunstnere for å stimulere denne kunstnergruppen.

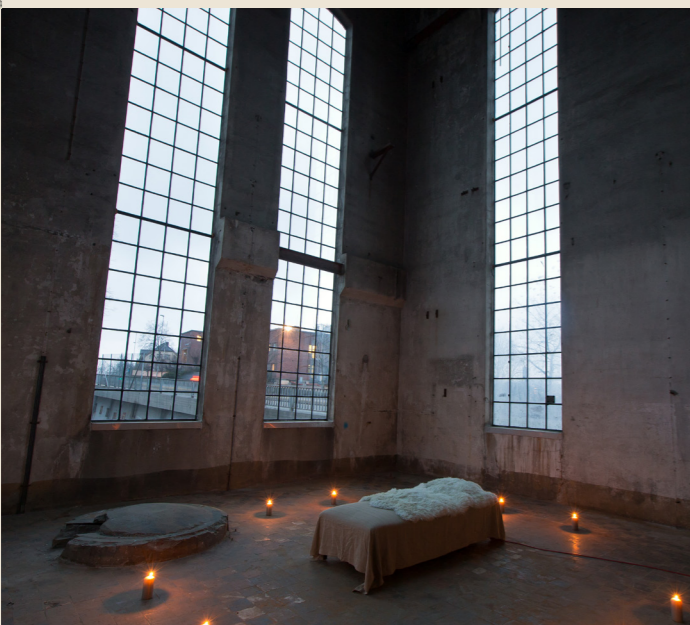
I samarbeid med Ibsen Scope skal det utvikles muligheter for at gjestende internasjonale og nasjonale kunstnergrupper skal ha mulighet til å produsere og vise sine prosjekter i et samarbeid med Kunstnerbyen Skien og benytte fasilitetene på Spriten Kunsthall som produksjonssted.

Fra forestillingen «SPRITEN» med studenter fra Norwegian Theatre Academy i samarbeid med Ibsen Scope, 2019.

Fra Ida Olesdatter Barlands utstilling «Jeg skriver best i dusjen». Barland var mottaker av Skien kommunes kunstnerstipend i 2022. Foto: Aliona Pazdniakova, 2023.

Fra Johanna Zwaigs performance «This is still a protest». Foto: Marit Ødegaard, 2014.

Fra Liv Kristin Holmbergs installasjon «Det siste menneske», 2015.

Til venstre: Fra forestillingen «SPRITEN» med studenter fra Norwegian Theatre Academy i samarbeid med Ibsen Scope, 2019.

TID OG ROM

Gjennom Skien kommunes kunstnerstipend med opphold i Skien får kunstnere både tid og rom til å utvikle sitt kunstnerskap og nye kunstprosjekter. Samtidig opprettes det bånd mellom det lokale kunstmiljøet og kunstnerne som har residensopphold i Skien. Foto over er fra utstillingen «Jeg skriver best i dusjen» av Ida Olesdatter Barland som mottok kunstnerstipend i 2022. Foto: Aliona Pazdniakova, 2023.

Fra utstillingen «13.000
Sheets of Paper» av
Masoud Alireza under
Greenlightdistrict 2019
Foto: Dag Jenssen, 2019.

Være en drivkraft i regionens samarbeid på kunstfeltet

Kunstnerbyen Skien skal fortsatt gå i bresjen for å etablere et tett samarbeid mellom de ulike kunstinstitusjonene i regionen. Det skal utarbeides samarbeidsavtaler. Temaer som er aktuelle for samarbeid er koordinering, synliggjøring, felles prosjekter og tilrettelegging for produksjon av kunstprosjekter. Det er også grunn til å slå fast at Skien kommune gjennom arbeidet med Kunstnerbyen Skien tar et ansvar for det profesjonelle kunstfeltet på et nivå som få kommuner gjør og tar ansvar som strekker seg utover kommunenes grenser, særlig når det gjelder atelierkapasiteten. Vi vil derfor inngå dialog med Telemark fylkeskommune om å se på muligheter for forpliktende samarbeid om deler av satsingen i denne strategiperioden.

For det visuelle kunstfeltet i Grenland er kunstfestivalen Greenlight et naturlig samarbeids- og møtepunkt for aktørene. Kunstfestivalen er arrangert siden 2017 med fokus på det grønne skiftet og regionale problemstillinger knyttet til bærekraft. I denne strategiperioden skal dette samarbeidet styrkes ytterligere. Kunstnerbyen Skien skal bidra til at festivalen får styrket sin posisjon nasjonalt og med et kunstnerisk innhold som det legges merke til.

Vi vil i perioden også jobbe tettere opp mot Ibsen 2028. I den forbindelse skal samarbeid med Sølvåren, Ibsen Scope og Teater Ibsen videreutvikles og finne sin form.

Med Spriten Kunsthall som et naturlig nav i arbeidet med Kunstnerbyen og med sin beliggenhet på Klosterøya, er det viktig å videreutvikle samarbeidet med kulturaktører som også er naboer. Slik sett er et videre samarbeid med NORA – nasjonal og regional arena for dans i Vestfold og Telemark, naturlig med tanke på å legge til rette for dansekunstnere og være en fremvisnings- og produksjonsarena for denne kunstnergruppen.

Videre er Skien videregående skole en viktig samarbeidspartner for Kunstnerbyen Skien. Både når det gjelder å legge til rette for nye kunstnere med tanke på elever fra musikk, dans og drama, men også resten av elevgruppen som publikummere og bidragsytere i formidlingsøyemed. I strategiperioden vil videre arbeid med prosjektet 1110 være viktig. Lydskulpturen 1110 er unik i norsk sammenheng og et kunstnerisk utviklingsarbeid igangsatt av kunstner Eirin Støen. Prosjektet som har pågått siden 2019 og som vil fortsette å utvikle seg i denne strategiperioden.

Fra utstilling «I Found You Under Earth» av Ingrid Torvund.
Foto: Tom-Erik Lønnerød, 2020.

Fra utstillingen «UNION»
av Svartfjord som en del av
Greenlightdistrict 2017.

Tekstilkunstner Franz Petter Schmidt
var mottaker av Skien kommunes
kunstnerstipend i 2019.
Foto: Dag Jensen.

Tiltak

Gjennom satsingen Kunstnerbyen Skien skal Skien kommune årlig:

- ▶ Dele ut kunstnerstipend med opphold i Skien og arbeidsstipend for profesjonelle kunstnere. Stipendene skal følge økningen i konsumprisindeksen.
- ▶ Fortsette utleie av subsidierte atelierer til profesjonelle kunstnere i Spriten Kunsthall og atelierfelleskap.
- ▶ Disponere Ibsen-leiligheten i Snipetorggata 27 til stipendordningen
- ▶ Fortsette å drifte Spriten Kunsthall som et produksjons- og visningssted for profesjonelle kunstnere på tvers av sjangere og kunstuttrykk.

Utredning og videreutvikling i strategiperioden:

- ▶ Videreutvikle arbeidsstipendene til å rette seg mot spesifikke kunstnergruppe eller tema.
- ▶ I tråd med Ibsen 2028 videreutvikle bruken av Ibsengården i Snipetorggata 27.
- ▶ Gå i dialog med Telemark fylkeskommune om atelierer med kortere leieperiode og rettet mot spesifikke målgrupper, eksempelvis unge nyutdanna kunstnere.
- ▶ Videreutvikle grafikkverkstedet på Spriten Kunsthall i samarbeid med støttepartnere og kunstnere på feltet.
- ▶ Videreutvikle det kunstnerdrevne galleriet Hi10 (Henrik Ibsensgate 10) sammen med kunstnerne som driver galleriet.

Nylyd #34: Supersilent.
Foto: Ketil Hardy, 2017.

Fra utstillingen «PLANET» av
Odd Fredrik Heiberg, 2015.

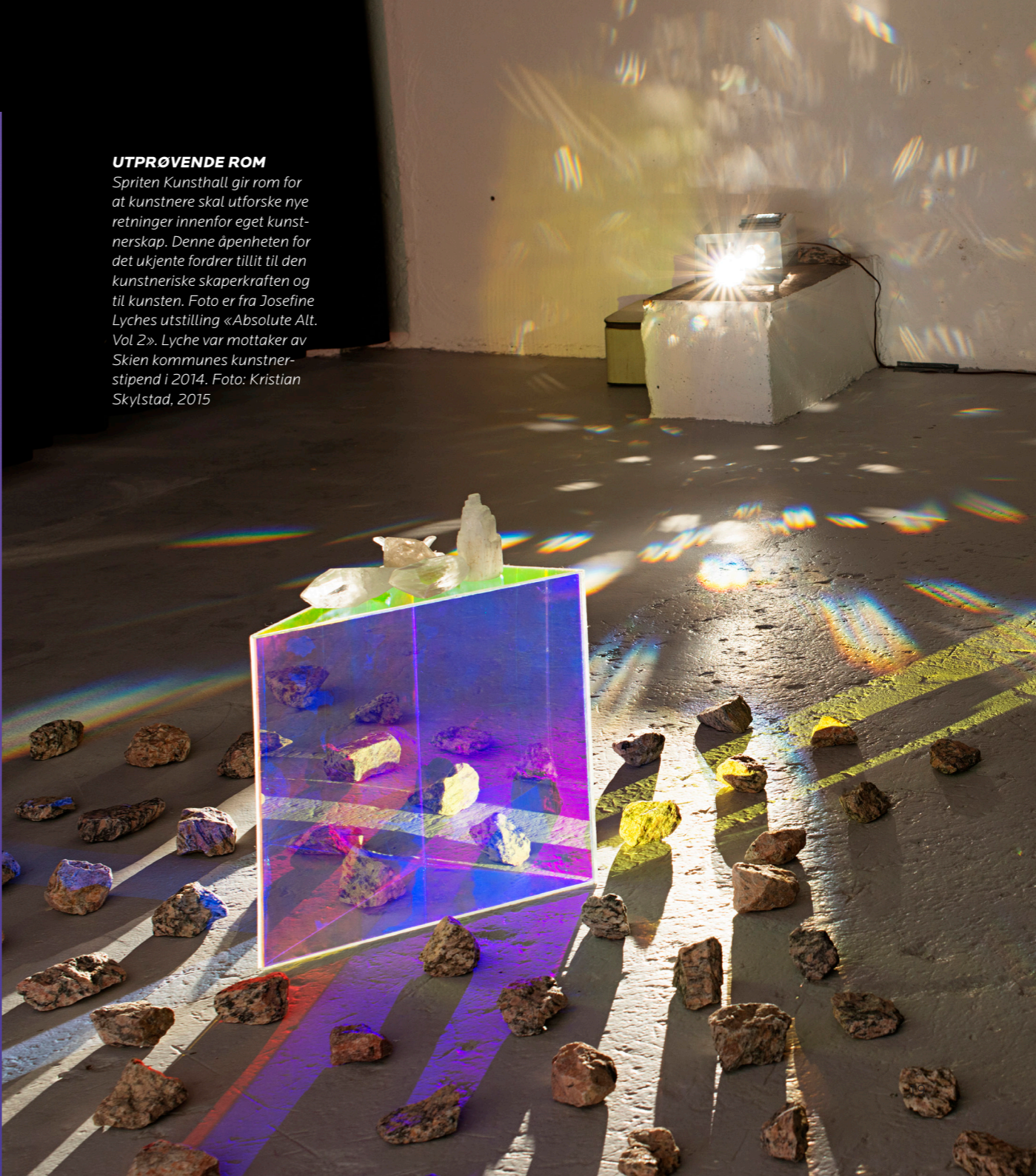
Fra konsert med
Unge Beirut i regi av
stipendmottaker Vicente
Mollestad og Nylyd.
Foto: sTred, 2021.

TVERRFAGLIG FOKUS

Spriten Kunsthall tar mål av seg å presentere mange ulike kunstuttrykk på tvers av sjangere. Denne åpenheten for det tverrfaglige gir et rikt tilskudd av kunstoplevelser. Fra forestillingen «Labyrint» av KARAWANE. Foto: Hans Petter Eliassen, 2022.

UTPRØVENDE ROM

Spriten Kunsthall gir rom for at kunstnere skal utforske nye retninger innenfor eget kunstnerskap. Denne åpenheten for det ukjente fordrer tillit til den kunstneriske skaperkraften og til kunsten. Foto er fra Josefine Lyches utstilling «Absolute Alt. Vol 2». Lyche var mottaker av Skien kommunes kunstnerstipend i 2014. Foto: Kristian Skylstad, 2015

Kunstnerbyen Skien – strategier for 2023 – 2028
er vedtatt politisk i september 2023.

DESIGN: AIGN DESIGN AS | TRYKK: ETN GRAFISK

*Foto på forsiden fra Ida Olesdatter
Barlands utstilling «Jeg skriver best i
dusjen». Barland var mottaker av Skien
kommunes kunstnerstipend i 2022.
Foto: Trude Reiten, 2023.*

SKIEN KOMMUNE

www.skien.kommune.no